

Ключові слова: англійська мова для спеціальних цілей, інформована згода на стоматологічне лікування, граматичні колокації, колокаційна компетенція.

Viktoriia Kostenko, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Poltava State Medical University, Department of Foreign Languages, Latin and Medical Terminology;

Iryna Solohor, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Poltava State Medical University, Department of Foreign Languages, Latin and Medical Terminology.

УДК 37.02:001.895]:811.111'373

CLIL-ТЕХНОЛОГІЇ В ОПАНУВАННІ ЛЕКСИКОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Вікторія Леонідівна Кравченко,
к. філол. н., доцент, завідувач кафедри англійської та німецької філології,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка

У роботі розглянуто особливості засвоєння лексикології англійської мови засобами предметно-мовного інтегрованого навчання у ЗВО України.

Ключові слова: предметно-мовне інтегроване навчання, ЗВО України, лексикологія, англійська мова як іноземна, практичні навички, міжкультурна комунікація.

У дослідженні розглянемо CLIL-технології в оволодінні лексикологією англійської мови. CLIL (Content and Language Integrated Learning) є інноваційною педагогічною методикою, яка поєднує вивчення предмета й мови, створюючи умови для одночасного розвитку предметних знань та мовних навичок. У сучасному освітньому контексті, де володіння іноземною мовою є ключовою компетенцією, використання CLIL-технологій набуває особливої актуальності [1; 3].

Методика CLIL забезпечує інтегроване навчання, де предмети, такі, як, наприклад, історія, біологія, географія та інші, викладають англійською мовою. Це дозволяє студентам не лише засвоювати нову лексику в природному контексті, але й розвивати навички критичного мислення, аналізу та синтезу інформації з різних джерел.

У дослідженні детально розглянуто ключові аспекти застосування CLIL-технологій [1] для оволодіння лексикологією англійської мови. Проаналізовано, як інтеграція предметного й мовного навчання сприяє покращенню мовних компетенцій, а також розглянуто приклади використання автентичних матеріалів, проєктної роботи, міждисциплінарних зв'язків, рольових ігор у навчальному процесі. Крім

того, звернуто увагу на методи оцінювання, які дозволяють визначити рівень володіння як предметними знаннями, так і мовними навичками.

Так, це дослідження покликане показати ефективність та переваги застосування CLIL-технологій у навчанні лексикології англійської мови, а також надати практичні рекомендації для викладачів, які прагнуть впровадити ці методи у своїй практиці.

Коли лексикологія англійської мови сама по собі є предметом у межах CLIL, викладачі можуть використовувати інтеграцію мови й змісту, щоб зробити вивчення слів і їх значень глибшим і контекстуально зв'язаним. Цей підхід дозволяє студентам не лише вивчати нові слова, але й розуміти їхні функції, зв'язки та походження в реальному контексті. У контексті оволодіння лексикологією англійської мови CLIL-технології пропонують різноманітні підходи для інтеграції предметного змісту з мовним навчанням, що дозволяє студентам краще засвоювати спеціалізовану лексику та розуміти складні мовні структури.

Однією з успішних технологій можемо назвати інтеграцію лексикології з іншими дисциплінами [1]. Викладачі можуть використовувати матеріали з інших предметів для пояснення лексикологічних концепцій. Наприклад, історичні тексти, наукові статті, географічні описи тощо можуть стати основою для вивчення нової лексики та її використання в різних контекстах [2].

Так, під час вивчення лексикології можна аналізувати мову історичних документів. Студенти можуть досліджувати зміни у вживанні слів із часом, аналізувати етимологію слів, які описують історичні події. Під час вивчення термінів, що описують біологічні процеси, це допомагає студентам зрозуміти специфіку наукової мови та засвоїти нову лексику в контексті реальних досліджень.

Студенти можуть проводити семантичний аналіз текстів, щоби зрозуміти значення та використання слів у різних контекстах. Це також передбачає аналіз синонімів, антонімів, полісемії та омонімії. Застосування цієї методики поєднує в собі таку навчальну активність, як читання наукової статті. Після читання наукової статті студенти виділяють ключові терміни та обговорюють їхнє значення, використання, синоніми та антоніми. Вони також можуть досліджувати, як ці терміни використовують у різних наукових дисциплінах.

Лексикографічні проєкти є важливою частиною методики CLIL у викладанні лексикології англійської мови. Ці проєкти забезпечують студентам глибше розуміння структури та значення слів, а також допомагають розвивати важливі мовні та когнітивні навички. Ось кілька позитивних аспектів цієї методики: студенти можуть брати участь у створенні мінісловників або глосаріїв для певних тем. Це допомагає їм глибше зрозуміти структуру слів, їхні значення та застосування. Лексикографічні проєкти залучають студентів до глибокого аналізу слів, їхнього походження та значень. Студенти

досліджують етимологію, семантику та різні форми використання слів, що сприяє ґрунтовнішому засвоєнню лексичних одиниць. Під час створення словників або глосаріїв студенти навчаються аналізувати, класифікувати й систематизувати інформацію. Це розвиває їхні аналітичні здібності та вміння працювати зі значним обсягом інформації, що є важливим для академічного й професійного розвитку [3].

Участь у лексикографічних проєктах стимулює студентів до написання визначень, прикладів використання слів та коментарів, що допомагає покращити їхні навички письма. Вони також навчаються редагувати свої тексти, що сприяє розвитку уважності й точності [2]. Лексикографічні проєкти надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практиці. Створення мінісловників або глосаріїв для певних тем дозволяє їм використовувати нову лексику в реальних ситуаціях, що підвищує їхню мовну компетенцію.

Отже, лексикографічні проєкти в межах CLIL є потужним інструментом для оволодіння лексикологією англійської мови. Вони сприяють розвитку критичного мислення, покращують навички письма, підвищують мотивацію студентів та забезпечують глибоке розуміння мовних структур. Цей підхід робить навчання більш інтерактивним та ефективним, допомагаючи студентам успішно опанувати нову лексику та її застосування в різних контекстах.

Практичні заняття та рольові ігри є невід'ємною частиною методики CLIL. Ці методи навчання дозволяють студентам активно долучатися до навчального процесу, що робить вивчення мови й предмета ефективнішим і захопливішим.

Практичні заняття та рольові ігри допомагають студентам застосовувати нову лексику в реальних або симуляційних ситуаціях [3, с. 204]. Студенти розігрують сцени, де вони використовують спеціалізовану лексику. Рольові ігри надають студентам можливість практикувати мову в різноманітних контекстах, що покращує їхні комунікативні навички. Студенти навчаються вести діалоги, ставити питання, висловлювати свої думки й аргументувати свою позицію. Це особливо корисно для оволодіння спеціалізованою лексикою й термінологією.

Практичні заняття часто містять вирішення реальних або симуляційних завдань, що стимулює розвиток критичного мислення та навичок вирішення проблем. Студенти навчаються аналізувати ситуації, ухвалювати рішення й оцінювати результати своїх дій.

Застосування CLIL-технологій у викладанні лексикології англійської мови дозволяє створювати багатоплановий навчальний досвід, де студенти не лише вивчають нові слова, але й розуміють їхнє значення й застосування в різних контекстах. Такий підхід сприяє розвитку критичного мислення, покращує мовні навички і робить процес навчання цікавішим та ефективнішим.

Література:

1. Bridge Education (2023). What Is CLIL? The Global Trend in Bilingual Education Explained. URL : <https://bridge.edu/tefl/blog/what-is-clil/>
2. British Council (2023). CLIL: A Lesson Framework. URL : <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/knowning-subject/articles/clil-lesson-framework>.
3. Dalton-Puffer, C. (2011). Content-and-Language Integrated Learning: From Practice to Principles? *Annual Review of Applied Linguistics*, 31, 182–204.

Kravchenko Viktoriia. CLIL-technologies in mastering English lexicology

The article covers an examination of the peculiarities of learning the lexicology of English by means of Content and Language integrated learning in higher education institutions of Ukraine.

Key words: *Content and Language integrated learning, higher education of Ukraine, lexicology, English as a foreign language, practical skills, intercultural communication.*

Viktoriia Kravchenko, Candidate of Philological Sciences (Language), Associate Professor, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Head of the Department of English and German Philology

УДК 37.015.3:159.942]:37.035

РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Алла Костянтинівна Куліченко,

д. пед. н., доцент, професор кафедри іноземних мов,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

У тезах увагу зосереджено на соціально-емоційному навчанні, яке є важливим в сучасній освіті, оскільки сприяє розвитку навичок управління емоціями та формуванню сприятливого освітнього середовища.

Ключові слова: *навчання, виховання, соціальний та емоційний розвиток, емоції, соціум.*

У сучасному світі розумові здібності та академічні досягнення часто розглядають як ключові компоненти успіху в галузі освіти. Проте на підставі аналізу психолого-педагогічних досліджень стає очевидним, що соціально-емоційний аспект також відіграє важливу роль у формуванні повноцінної особистості та успішної адаптації в суспільстві. Тому роль соціально-емоційного навчання під час здобуття освіти стає не менш важливою, ніж процес передачі знань.

Соціально-емоційне навчання відкриває можливості для інтеграції важливих життєвих навичок в освіту. Це означає, що здобувачі освіти не лише отримують знання з предметів, а й навчаються ефективно

